

چهل حدیث گوهر بار در مورد روزه

<"xml encoding="UTF-8?">

بسم الله الرحمن الرحيم

1- پایه های اسلام

«قال الباقر (عليه السلام): بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسَةِ أَشْيَاءَ عَلَى الصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَالْحَجِّ وَالصَّوْمِ وَالْوَلَايَةِ؛

امام باقر (عليه السلام) فرمود: اسلام بر پنج چیز استوار است، برنماز و زکات و حج و روزه و ولایت.»

(فروع کافی، ج 4 ص 62، ح 1)

2- فلسفه روزه

«قال الصادق (عليه السلام): إِنَّمَا فَرَضَ اللَّهُ (عَزَّ وَ جَلَّ) الصَّيَّامَ لِيَسْتَوِيَ بِهِ الْغَنِيُّ وَالْفَقِيرُ؛

امام صادق (عليه السلام) فرمود: خداوند روزه را واجب کرده تا بدین وسیله دارا و ندار (غنی و فقیر) مساوی گردند.»

(من لا يحضره الفقيه، ج 2 ص 43، ح 1)

3- روزه آزمون اخلاص

«قال اميرالمؤمنين (عليه السلام): «فَرَضَ اللَّهُ... الصَّيَّامَ ابْتِلَاءً لِإِخْلَاصِ الْخَلْقِ؛

امام علی (علیه السلام) فرمود: خداوند روزه را واجب کرد تا به وسیله آن اخلاص خلق را بیازماید.»

(نهج البلاغه، حکمت 252)

4- روزه یاد آور قیامت

قال الرضا (عليه السلام): «إِنَّمَا أُمرُوا بِالصَّوْمِ لِكَيْ يَعْرِفُوا أَلَمْ الْجُوعِ وَ الْعَطَشِ فَيَسْتَدِلُّوا عَلَى فَقْرِ الْآخِرَةِ؛

امام رضا (علیه السلام) فرمود: مردم به انجام روزه امر شده‌اند تا درد گرسنگی و تشنگی را بفهمند و به واسطه آن فقر و بیچارگی آخرت را ببینند.»

(وسائل الشیعه، ج 4 ص 4 ح 5 علل الشرایع، ص 10)

5- روزه زکات بدن

قال رسول الله (صلى الله عليه وآله): «لِكُلِّ شَيْءٍ زَكَاةٌ وَ زَكَاةُ الْأَبْدَانِ الصَّيَّامُ؛

رسول خدا (صلی الله علیه و آله) فرمود: برای هر چیزی زکاتی است و زکات بدن ها روزه است.»

(الکافی، ج 4، ص 62، ح 3)

6- روزه سپر آتش

قال رسول الله (صلى الله عليه وآله): «الصَّوْمُ جُنَّةٌ مِنَ النَّارِ؛

رسول خدا (صلی الله علیه و آله) فرمود: روزه سپر آتش (جهنم) است.» (یعنی بواسطه روزه گرفتن انسان از آتش جهنم در امان خواهد بود).

(الکافی، ج 4 ص 162)

7- اهمیت روزه

قال رسول الله (صلی الله علیه و آله): الْجِهَادِ الصَّوْمُ فِي الْحَرِّ؛

رسول خدا (صلی الله علیه و آله) فرمود: روزه گرفتن در گرما، جهاد است.»

(بحار الانوار، ج 96، ص 257)

8- روزه نفس

قال اميرالمؤمنين (عليه السلام): «صَوْمُ النَّفْسِ عَنْ لَذَاتِ الدُّنْيَا أَنْفَعُ الصَّيَامِ؛

اميرالمؤمنان علی (علیه السلام) فرمود: روزه نفس از لذت های دنیوی سودمندترین روزه هاست.»

(غرر الحکم، ج 1 ص 416 ح 64)

9- روزه واقعی

قال اميرالمؤمنين (عليه السلام): «الصَّيَامُ اجْتِنَابُ الْمَحَارِمِ، كَمَا يَمْتَنِعُ الرَّجُلُ مِنَ الطَّعَامِ وَ الشَّرَابِ؛

امام علی (علیه السلام) فرمود: روزه پرهیز از حرامها است همچنانکه شخص از خوردنی و نوشیدنی پرهیز می کند.»

(بحار ج 93 ص 249)

10- برترین روزه

قال اميرالمؤمنين (عليه السلام): «صَوْمُ الْقَلْبِ خَيْرٌ مِنْ صِيَامِ اللِّسَانِ، وَ صِيَامُ اللِّسَانِ خَيْرٌ مِنْ صِيَامِ الْبَطْنِ؛

امام علی (علیه السلام) فرمود: روزه قلب بهتر از روزه زبان است و روزه زبان بهتر از روزه شکم است.»

(غیر الحکم، ج 1، ص 417، ح 80)

11- روزه چشم و گوش

قال الصادق (عليه السلام): «إِذَا صُمْتَ فَلْيُصُمْ سَمْعُكَ وَ بَصَرُكَ وَ شَعْرُكَ وَ جِلْدُكَ وَ عَدَدَ أَشْيَاءَ غَيْرِ هَذَا؛

امام صادق (علیه السلام) فرمود: آنگاه که روزه میگیری باید چشم و گوش و مو و پوست تو هم روزه‌دار باشند.»
(یعنی از گناهان پرهیز کند)

(الکافی ج 4 ص 87، ح 1)

12- روزه اعضا و جوارح

عن فاطمه الزهرا (سلام الله عليها): «مَا يَصْنَعُ الصَّائِمُ بِصِيَامِهِ إِذَا لَمْ يَصُنْ لِسَانَهُ وَ سَمْعَهُ وَ بَصَرَهُ وَ جَوَارِحَهُ؛

حضرت زهرا (علیها السلام) فرمود: روزه داری که زبان و گوش و چشم و جوارح خود را حفظ نکرده روزه اش به چه کارش خواهد آمد.»

(بحار، ج 93 ص 295)

13- روزه ناقص

قال الباقر (عليه السلام): «لَا صِيَامَ لِمَنْ عَصَى الْإِمَامَ وَلَا صِيَامَ لِعَبْدٍ آبَقٍ حَتَّى يَرْجَعَ وَلَا صِيَامَ لِمَرْأَةٍ نَاشِزَةٍ حَتَّى تَتُوبَ وَلَا صِيَامَ لَوْلَدٍ عَاقٍ حَتَّى يَبْرَ»

امام باقر (عليه السلام) فرمود: روزه این افراد کامل نیست:

- 1 - کسی که امام زمان را نافرمانی کند.
- 2 - بنده فراری تا زمانی که برگردد.
- 3 - زنی که اطاعت شوهر نکرده تا اینکه توبه کند.
- 4 - فرزندی که نافرمان شده تا اینکه فرمانبردار شود.

(بحار الانوار ج 93، ص 295)

14- روزه بی ارزش

قال اميرالمؤمنين (عليه السلام): «كَمْ مِنْ صَائِمٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ صِيَامِهِ إِلَّا الْجُوعُ وَالْظَّمَا، وَكَمْ مِنْ قَائِمٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ قِيَامِهِ إِلَّا السَّهَرُ وَالْعَنَاءُ»

امام علی (عليه السلام) فرمود: چه بسا روزه داری که از روزه اش جز گرسنگی و تشنگی بهره ای ندارد و چه بسا شب زنده داری که از نمازش جز بیخوابی و سختی سودی نمی برد.

(نهج البلاغه، حکمت 145)

15- روزه و صبر

عن الصادق (عليه السلام) في قول الله عزوجل: «وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ» قال: الصَّبْرُ الصُّومُ؛

امام صادق (عليه السلام) فرمود: خداوند عزو جل که فرموده است: از صبر و نماز کمک بگیرید، صبر، روزه است.

16- روزه و صدقه

قال الصادق (عليه السلام): «صَدَقَةُ دِرْهَمٍ أَفْضَلُ مِنْ صِيَامِ يَوْمٍ؛

امام صادق (عليه السلام) فرمود: یک درهم صدقه دادن از یک روز، روزه مستحبی برتر و والاتر است.»

(وسائل الشیعه، ج 7 ص 218، ح 6)

17- پاداش روزه

قال رسول الله (صلى الله عليه وآله): «إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يَقُولُ: الصَّوْمُ لِي وَأَنَا أَجْزِي عَلَيْهِ؛

رسول خدا فرمود خدای تعالی فرموده است: روزه برای من است و من پاداش آن را می دهم.»

(وسائل الشیعه ج 7 ص 294، ح 15 و 16؛ 27 و 30)

18- جرعه نوشان بهشت

قال رسول الله (صلى الله عليه وآله): «مَنْ مَنَعَهُ الصَّيَامُ مِنْ طَعَامٍ يَشْتَهِيهِ كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ تَعَالَى أَنْ يُطْعِمَهُ مِنْ طَعَامِ الْجَنَّةِ وَ يَسْقِيَهُ مِنْ شَرَابِهَا؛

رسول خدا (صلى الله عليه وآله) فرمود: کسی که روزه او را از غذاهای مورد علاقه اش باز دارد برخداست که به او از غذاهای بهشتی بخوراند و از شرابه‌های بهشتی به او بنوشاند.»

(بحار الانوار ج 93 ص 331)

19- خوشا بحال روزه داران

قال رسول الله (صلى الله عليه وآله): «طُوبَى لِمَنْ ظَمَأَ أَوْجَاعَ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ يَشْبَعُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛

رسول خدا (صلى الله عليه وآله) فرمود: خوشا به حال کسانی که برای خدا گرسنه و تشنه شده اند اینان در روز قیامت سیر می شوند.»

(وسائل الشیعه، ج 7 ص 299، ح2)

20- مزده به روزه داران

قال الصادق (عليه السلام): «مَنْ صَامَ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ يَوْمًا فِي شِدَّةِ الْحَرِّ فَأَصَابَهُ ظَمَأٌ وَكَلَّ اللَّهُ بِهِ أَلْفَ مَلَكٍ يَمْسَحُونَ وَجْهَهُ وَيُبَشِّرُونَهُ حَتَّى إِذَا أَفْطَرَ؛

امام صادق (عليه السلام) فرمود: هر کس که در روز بسیار گرم برای خدا روزه بگیرد و تشنه شود خداوند هزار فرشته را می گمارد تا دست به چهره او بکشند و او را بشارت دهند تا هنگامی که افطار کند.»

(الكافي، ج 4 ص 64 ح 8؛ بحار الانوار ج 93 ص 247)

21- شادی روزه دار

قال الصادق (عليه السلام): للصائم فرحتان فرحة عند افطاره و فرحة عند لقاء ربه؛

امام صادق (عليه السلام) فرمود: برای روزه دار دو سرور و خوشحالی است: 1 - هنگام افطار 2 - هنگام لقاء پروردگار. (وقت مردن و در قیامت)»

(وسائل الشیعه، ج 7 ص 290 و 294 ح6 و 26)

22- بهشت و باب روزه دارن

قال رسول الله (صلى الله عليه وآله): «إِنَّ لِلْجَنَّةِ باباً يُدعى «الرَّيَّانَ»، لا يَدْخُلُ مِنْهُ إِلَّا الصَّائِمُونَ؛

رسول خدا (صلى الله عليه وآله) فرمود: برای بهشت دری است بنام «ریان» که از آن فقط روزه داران وارد می شوند.»

(وسائل الشیعه، ج 7 ص 295، ح 31)

23- دعای روزه داران

قال الكاظم (عليه السلام): «دعوة الصائم تستجاب عند افطاره؛

امام کاظم (علیه السلام) فرمود: دعای شخص روزه دار هنگام افطار مستجاب می شود.»

(بحار الانوار ج 92 ص 255 ح 33)

24- بهار مومنان

قال رسول الله (صلى الله عليه وآله): أَلَسَّاءُ رَبِيعِ الْمُؤْمِنِ يَطُولُ فِيهِ لَيْلُهُ فَيَسْتَعِينُ بِهِ عَلَى قِيَامِهِ وَ يَقْصُرُ فِيهِ نَهَارُهُ فَيَسْتَعِينُ بِهِ عَلَى صِيَامِهِ؛

رسول خدا (صلى الله عليه وآله) فرمود: زمستان بهار مومن است از شب های طولانیاش برای شب زنده داری واز روزهای کوتاهش برای روزه داری بهره می گیرد.»

(وسائل الشیعه، ج 7 ص 302، ح 3)

25- روزه مستحبی

قال الصادق (عليه السلام): «من جاء بالحسنة فله عشر امثالها من ذلك صيام ثلاثة ايام من كل شهر؛

امام صادق (عليه السلام) فرمود: هر کس کار نیکی انجام دهد ده برابر آن پاداش دارد و از جمله آنها سه روز روزه در هر ماه است.»

(وسائل الشیعه، ج 7، ص 313، ح 33)

26- روزه ماه رجب

قال الكاظم (عليه السلام): «رَجَبُ نَهْرٍ فِي الْجَنَّةِ أَشَدُّ بَيَاضاً مِنَ اللَّبَنِ وَ أَخْلَى مِنَ الْعَسَلِ مَنْ صَامَ يَوْماً مِنْ رَجَبٍ سَقَاهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ مِنْ ذَلِكَ النَّهْرِ؛

امام کاظم (عليه السلام) فرمود: رجب نام نهري است در بهشت از شیر سفیدتر و از عسل شیرین تر هرکس یک روز از ماه رجب را روزه بگیرد خداوند از آن نهري به او می نوشاند.»

(من لا يحضره الفقيه ج 2، ص 56، ح 2 ونيز وسائل الشیعه ج 7، ص 350، ح 3)

27- روزه ماه شعبان

قال الصادق (عليه السلام): «مَنْ صَامَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ آخِرِ شَعْبَانَ وَ وَصَلَهَا بِشَهْرِ رَمَضَانَ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ صَوْمَ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ؛

امام صادق (عليه السلام) فرمود: هر کس سه روز آخر ماه شعبان را روزه بگیرد و به روزه ماه رمضان وصل کند خداوند ثواب روزه دو ماه پی در پی را برایش محسوب می کند.»

(وسائل الشیعه ج 7 ص 375، ح 22)

28- افطاری دادن

قال الصادق (عليه السلام): «مَنْ فَطَّرَ صَائِمًا كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ؛

امام صادق (عليه السلام) فرمود: هر کس روزه داری را افطار دهد، برای او هم مثل اجر روزه دار است.»

(الكافي، ج 4 ص 68، ح 1)

29- افطاری دادن

قال الكاظم (عليه السلام): «فِطْرُكَ أَخَاكَ الصَّائِمَ أَفْضَلُ مِنْ صِيَامِكَ؛

امام کاظم (عليه السلام) فرمود: افطاری دادن به برادر روزه دارت از گرفتن روزه (مستحبی) بهتر است.» (الكافي،

ج 4 ص 68، ح 2)

30- روزه خواری

قال الصادق (عليه السلام): «مَنْ أَفْطَرَ يَوْمًا مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ خَرَجَ رُوحُ الْإِيمَانِ مِنْهُ؛

امام صادق (عليه السلام) فرمود: هر کس یک روز ماه رمضان را (بدون عذر)، بخورد، روح ایمان از او جدا می شود.»

(وسائل الشيعة، ج 7 ص 181، ح 4 و 5؛ من لا يحضره الفقيه ج 2 ص 73، ح 9)

31- رمضان ماه خدا

قال اميرالمؤمنين (عليه السلام): «شَهْرُ رَمَضَانَ شَهْرُ اللَّهِ وَشَعْبَانُ شَهْرُ رَسُولِ اللَّهِ وَرَجَبُ شَهْرِي؛

امام علی (علیه السلام) فرمود: رمضان ماه خدا و شعبان ماه رسول خدا و رجب ماه من است.»

(وسائل الشیعه، ج 7 ص 266، ح 23)

32- رمضان ماه رحمت

قال رسول الله (صلى الله عليه وآله) : «...هُوَ شَهْرُ أَوَّلِهِ رَحْمَةً وَ أَوْسَطُهُ مَغْفِرَةً وَ آخِرُهُ إِجَابَةٌ وَ الْعِتْقُ مِنَ النَّارِ؛

رسول خدا (صلی الله علیه و آله) فرمود: رمضان ماهی است که ابتدایش رحمت است و میانه اش مغفرت و پایانش آزادی از آتش جهنم.»

(بحار الانوار، ج 93، ص 342)

33- فضیلت ماه رمضان

قال رسول الله (صلى الله عليه وآله): «إِنَّ أَبْوَابَ السَّمَاءِ تُفْتَحُ فِي أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ وَ لَا تُغْلَقُ إِلَى آخِرِ لَيْلَةٍ مِنْهُ؛

رسول خدا (صلی الله علیه و آله) فرمود: درهای آسمان در اولین شب ماه رمضان گشوده می شود و تا آخرین شب آن بسته نخواهد شد.»

(بحار الانوار، ج 93، ص 344)

34- اهمیت ماه رمضان

قال رسول الله (صلى الله عليه وآله): «لَوْ يَعْلَمُ الْعَبْدُ مَا فِي رَمَضَانَ لَوَدَّ أَنْ يَكُونَ رَمَضَانُ السَّنَةَ؛

رسول خدا (صلی الله علیه و آله) فرمود: اگر بنده «خدا» میدانست که در ماه رمضان چیست [چه برکتی وجود دارد] دوست میداشت که تمام سال، رمضان باشد.»

35- قرآن و ماه رمضان

قال الرضا (عليه السلام): مَنْ قَرَأَ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ آيَةً مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ كَانَ كَمَنْ حَتَمَ الْقُرْآنَ فِي غَيْرِهِ مِنَ الشُّهُورِ؛

امام رضا (عليه السلام) فرمود: هر کس ماه رمضان یک آیه از کتاب خدا را قرائت کند مثل اینست که در ماه های دیگر تمام قرآن را بخواند.»

(بحار الانوار ج 93، ص 346)

36- شب سرنوشت ساز

قال الصادق (عليه السلام): «رَأْسُ السَّنَةِ لَيْلَةُ الْقَدْرِ يُكْتَبُ فِيهَا مَا يَكُونُ مِنَ السَّنَةِ إِلَى السَّنَةِ؛

امام صادق (عليه السلام) فرمود: آغاز سال (حساب اعمال) شب قدر است. در آن شب برنامه سال آینده نوشته می شود.»

(وسائل الشيعه، ج 7 ص 258 ح 8)

37- برتری شب قدر

قيل لابي عبد الله (عليه السلام): كيف تكون ليلة القدر خيرا من الف شهر؟ قال: الْعَمَلُ الصَّالِحُ فِيهَا مِنَ الصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَأَنْوَاعِ الْخَيْرِ خَيْرٌ مِنَ الْعَمَلِ فِي أَلْفِ شَهْرٍ لَيْسَ فِيهَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ؛

از امام صادق (عليه السلام) سوال شد: چگونه شب قدر از هزار ماه بهتر است؟ حضرت فرمود: کار نیک در آن شب از کار در هزار ماه که در آنها شب قدر نباشد بهتر است.»

38- تقدیر اعمال

قال الصادق (عليه السلام): «التَّقْدِيرُ فِي لَيْلَةِ تِسْعَةِ عَشَرَ وَالْإِبْرَامُ فِي لَيْلَةِ إِحْدَى وَعِشْرِينَ ، وَ الْإِمْصَاءُ فِي لَيْلَةِ ثَلَاثٍ وَعِشْرِينَ؛

امام صادق (عليه السلام) فرمود: برآورد اعمال در شب نوزدهم انجام می گیرد و تصویب آن در شب بیست و یکم و تنفیذ آن در شب بیست سوم.»

(وسائل الشیعه، ج 7 ص 259)

39- احیاء شب قدر

عن فضیل بن یسار قال: «كَانَ أَبُو جَعْفَرٍ (عليه السلام) إِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ إِحْدَى وَعِشْرِينَ وَ ثَلَاثٍ وَعِشْرِينَ أَخَذَ فِي الدُّعَاءِ حَتَّى يَزُولَ اللَّيْلُ فَإِذَا زَالَ اللَّيْلُ صَلَّى؛

فضیل بن یسار گوید: امام باقر (عليه السلام) در شب بیست و یکم و بیست سوم ماه رمضان مشغول دعا میشد تا شب بسر آید و آنگاه که شب به پایان می رسید نماز صبح را می خواند.»

(وسائل الشیعه، ج 7، ص 260، ح 4)

40- زکات فطره

قال الصادق (عليه السلام): «إِنَّ مِنْ تَمَامِ الصَّوْمِ إِعْطَاءَ الزَّكَاةِ يَغْنِي الْفِطْرَةَ كَمَا أَنَّ الصَّلَاةَ عَلَى النَّبِيِّ (صلى الله عليه وآله) مِنْ تَمَامِ الصَّلَاةِ؛

امام صادق (عليه السلام) فرمود: تکمیل روزه به پرداخت زکاة یعنی فطره است، همچنان که صلوات بر پیامبر (صلى الله عليه وآله) کمال نماز است.»

